

Dienu Skeveldros

Jeronimas Cicenas

Kas sakė, kad ilgesys ir nerimas galima užčiaupti-uzspausiti kaip kraujuojanti žaizda? Ir metai ne, nekrinta, sakyk, uolos bedugnėn kiaurymėn. Juo ju, benamių, daugiau, juo dusliau paties, mano ir jo, visų mūsų, žingsniai skardai kažkur naktovidyje vienisi.

Mažu kas tars, kad žemėje tyta, ak, kokio didėle ir neregėta. Kur gi ta tyta, tylumėlė?! Žiū, po sujauktą akiratį gena debesys audra. Jau medžiai, tie patys išlakieji, ima tūpanti lyg persigandę vaikai. Vėjas nurovė paazerės žvejų tinklus ir kaip voratinklius nunešė nunešė vandenų plotin kartu su žuvėdrų riksmu. Laiškai su visom priepilaukom surakinti skęsta ir gūsta bangų sūkury.

Brėkšta ar saulėleidžio gaisai, vistasia, su naštom ir jungė brenda broliai purvo, prakaito ir asarų prižiūgtomis pravėžomis. Iki kelių, iki pažastų. Daiktai spaudžiasi kaip į pelkęs įkliuvę. Tik valdia, ta iš tėvų, tai yra — iš plieno, sugelbi tesėti. Grandinės išidėdė į odą, jau kone kaulų siekia, grandinės žvanga, grandinės žlega ir girgžda, lyg viešule prie krantinės pamirštas laivas, lyg kartonių skersinės...

Kaip šaudyklėlė nityse užakus. Kaip tarti nebaigtas, mirties užpuolio valanda, žodis. Plūgai įstrigę vagoj. Jau rūdys padengė rankenas, o jos darbymetį pūslėtuose delnuose degė lyg žaizdras! Kiečiai. Usnys. Varnalėšos. Vieniša paukštė klykia išdegusiame alksnyne.

Nauji vėjo šuoriai. Niuru. Siukštu. Laukais-vieškeliams blaškosi grandinių rauda...

Sėmavom-pylavom, kadaise, purų sniegą, kaip putas Baltijai sniokščiant į kranto smėlį. Ko jis nūn toks sunkus? Ir ko, kai prieš balzganą pavėžėlę, ko-ko žėri kaip kraujas, kai ant stiklo užtūnka?! Sniego lygumos. Sniego gubriai. Atšlaitėse. Ir visur sniegas krauju žydi. Ir kraujas dar nesustingęs, nekrešija, kunkuliuoja kaip paversmis. Krūvinas rusiškas durklas. Granatų skeveldros. Sibirinių šunų ir žvalgybininkų pėdsakai.

Sniokščia giria ne baladė, ne pasaka. Giria ir vienisi medžiai, išėję iš draugės į tolimus paaimėlius, sniokščia rūstų prieš smurtą pakilusių žmogaus vienšį ir sopulingą riksmą...

Plaukia sieliai Nerimi, ir debesys kartu su jais nuplūduriauna, lyg žuvytės iš dainų. Bet ko irklai sunkiai nutašyti, ir blaškosi lyg skenduolio rankos? Ko veidas lyg iš akmens iškaltas? Iš spalvos ir ristu-

mo tai lyg vyrų, kurie, štai, palinkę fabrikuos ant staklių, palei plieno lydymo krosnis ir, ana, antu traktorių arimuos!!!

Ne artojai arimų derlius, norints ir siūbuoja-lūliuoja javų platybės! Kūpa vaisiai soduos, bet ne baudžiavinių dvarų žmogū!

Ir ko-ko žydėti liepai liepuželei?

Kas sudraskė, lyg kokį skudurą, dainą pačiame vidury? Ko nieko nebevertas, ir podrang retas, juokus? Laikas, kaip karsto antvožas, slegia, ir tyta, iš kapų išėjus, slampinėja miestų ir kaimų gatvėse...

Kai pats vienas, kai savy, nors širdį, iš krūtinės išplėšęs, užsmak. Skausmo banga atrieda atskuba... Ir girdi stuobrą trake raudantį. Akmenėlių pakelį sopuly.

Blakstienos, tiek salų ir audrų praplaukus, sūrios ir limpa. Bet miegas nei po kam.

Tai nueitum-nueitum, kurakis užmato! Per lauką, kad ir ištytą, molio taku, kimsėmis ar pūgomis — pūgos siauly. Tas akiratis, kai saulėtekis dalgėms žvangant. Tas girios ošimas, kai atodregis ar kai rudenį, gervėms nuskriejus, beldžiasi pageluo.

Ta žemė, žemė, Viešpatie, ta tėvų žemė, šventa ir vienatinoji, ž-e-m-ė šaukia...

Raizgosi Vilniaus gatvės, kaip smegenyse dryželiai. Serkšnas šiuža medžių šakytėse. Serkšnas žydi ant bažnyčių mūrų. Serkšnoti šėšėliai, kaip seni bičiuliai, pasitinka tave gatvių posūkiuos. Palei Vilnių, kur išas baigia stengt. Nuo kalnų — nuo Panerių ligi Verkių girių pamėlęs tolis... Bet ko žmonės eina skubom ir — žadą ir šypseną praradę?

Palik taukę nebaigęs gerti. Prastumk į šalį edalą, kad ir gardžiausią. Išėik į šaltą (pusnių ar žvairių žvaigždėtą) naktį. Tau kryptis aiški, kaip ant ginklo gaiduko. Įsistebeilyk į lotumą.

... Moterys. Alkanos. Nemigę. Sirdgėlos sukaustytos. Ne laiku sudubusiom krūtinėm. Ne laiku ir plaukas prabales. Nusmaktom skarelėm. Kelia išdžiūvusias rankas. Kas? Lyg vėliavę. Lyg krivulę. Lyg ženklą ugniai.

Jūra, jūra tiesut aistių pakrante, tokia įsiutus ir stiprėjančioj audroj.

Riksmas eina viršum audros ir bangų srauto.

Iš už kalnagubrėlių paskardžiais atitvinsta naujos minios. Sulaužytomis rankomis. Išsukliotais (maskolių žvalgybos kazamatuose) veidais. Ištrekštomis akimis. Apdegintais sąnariais. Kai kas basi. Džiiovninkai. Karštligėj. Dūsnliuoti. Iš griovių pagirėj pakyla nauji. Sušaudytomis širdimis. Nukapotomis rankomis. Pakyla iš miestų aikščių, kur nutėkšti gulėjo dienas ir naktis siaubui ir patyčiai sukelti. Ateina iš kolchozų baudžiavos. Iš ganyklų jungties. Iš fortų. Kalėjimų. Kazachstano. Nuo Pemsčioros.

Kūdikiai, šypseną jau lopšy praradę, neša saujuokėse išdegtintų sodybų, o kartu ir jų žaislelių, soties ir ramybės žodinėlių, žarijas ir pelenus.

Minia antu Baltijos kranto šaukia-šaukia-šaukia. Ir Baltija siunta iš skausmo ir gėlos, ir iš aimanos artojų, žvejų, amatininkų, mokytinių aimanos, rūščios ir viskam ryžusio-

A. KELMUTIS

AR BUVO LIETUVIAI PATEKĘ Į AZIJĄ

Naujienu Antrojojo Daly No 548 (š.m. gruod. 10 d.) Vyt. Širvydas iškelia klausimą: ar buvo lietuvių Mažoje Azijoje? Savo tame straipsnyje, nors trumpai, Vyt. Širvydas teisingai pagvildena šį klausimą. Ir šis klausimas mane paskatino rašyti šį straipsnį, ypač todėl, kad apie tokius dalykus man pačiam daug ką papasakojo Antanas Poška, kuris buvo nuvykęs į Indijos Bombėjaus universitetą. Lietuvos universitetas buvo suteikęs A. Poškai stipendiją 3-jiems metams. Taigi A. Poška tenai studijavo sociologijos skyriuje ir tyrinėjo vituosias legendas, sanskrito, vedų ir avestų kalbas. Bestudijuodamas tokius dalykus A. Poška įsitikino, kad lietuviai turėję kažkokius ryšius jau prieš keliolika tūkstančių metų su įvairiais dabar vadinamųjų indų protėviais, nes vienu ir kitątautosakose ir papročiuose būta bendrų bruožų.

A. Poška iškilo tokia problema: nuo kurių laikų arba kuriais laikais galėję būti tokie artimi ryšiai? Lietuviai romantikai seniau sakydavę, kad lietuviai esą atvykę iš Indijos; o dar kiti sakydavę, kad lietuviai esą atėję nuo Dumojaus, Trakijos, Anatolijos. Bet paskutiniaisiais laikais mokslininkai indai emė sakyti priešingai, būtent: patys indai-arijai yra atė-

sis. Baltija užauna iki akiračio nublokšdama bangas bet negebėdama nuplauti mūs epochos skausmo, gėdos ir grandinių raudos.

Kas sako, kad ilgesys ir nerimas galima užčiaupti-uzspausiti kaip kraujuojanti žaizda?!

J. CICENAS

nustatė, apskaičiavo d a m a s žvaigždžių padėties, konfiguracijos, pasikeitimus, gaudamas tokių skaičiavimo išvadą, būtent: nuo to laiko ligi dabar jau yra praėję maždaug 18 ar 20 tūkstančių metų. Taigi arijai pasišalinę iš šiaurės prieš 18 ar 20 tūkstančių metų. Šitai nustatymo neprieštaruoja ledynų laikotarpio buvimas. Zinoma, ne visi žmonės stengėsi trauktis ko toliausia į pietų pusę; gal vieni tik truputį pasitraukė, o kiti visai nesitraukė, mėginami ir didžiausiam šaltyje išbūti. Taigi sprendžiant iš tų visų mitų, papročių ir tų laikų kultūros matyti, kad vadinamieji arijai ar arijičiai, ir iraniečiai, ir lietuviai gyveno drauge ar kaimynystėje. Iraniečiai atskyrė uno arijų-indų maždaug prieš 4 tūkstančius metų. Iraniečiai pasiliko maždaug valkarinėje Azijoje, o arijai savo buveines sukūrė tose vietose, kurias dabar vadiname Indija. Vedų aprašymuose yra nurodyti tokie vardai, kurie turėtų lietuviškas šaknis, pvz. Purus, Kurus, Jadava, kur teka upė Jemuna, ir netoli tos upės dar yra vietovė vardu Rusna. Panašių lietuviškus vardus sutinkama Indijoje tokių vietovių: Jamna, Nari, Sventa, Kraža, Jolija, Šiša, Šušva, Šatra, Goda, Gauja, Purva, Patri, Kulra ir kt. Yra taip pat ir kalnų bei kalnelių tokius vardais: Džingas, Madhagali, Šataraja, Kapala ir kt.

Kada gi pagaliau mes sugrįšime į laimingą šiaurę, kurioje mes nežinojome nei tokių karščių nei ligų? Maždaug tą patį pasako seniausieji iraniečiai (iranų) raštai, surašyti vadinamąja avestų kalba. Tuose raštuose ("Vendidada") pirmame skyriuje ("fargazda") pasakyta: "Pradžioje Ahura Mazda sukūrė Aria-Vaedžą. Tenai buvo visiems malonus gyvenimas, bet piktoji dvasia Anyramanija atsuntė didelį šaltį. Visiškai sušalo augalai ir visoki gyvuliai, o vanduo pavirto kažkokiu akmeniu. Tas šaltis priverė žmones bėgti į pietus." Tuose raštuose "Vendidada" yra aprašomas iraniečių migravimas iš "Aria-Vaedžo" ligi tų sričių, kur dabar yra Teheranas (Irane).

Iraniečiai ir indai-arijai gyveno šiaurėje, arba šiaurės vakaruose. Ir kada tas viskas buvo? Į šią klausimą teigiamą atsakymą duoda aprašytieji "Veduose" matomieji danguje žvaigždžiai, žvaigždės, jų padėtis. Kitaip sakant — žvaigždžių konfiguracija, visokių žvaigždžių tarpusavumo pozicija. Tas pats vedų tyrinėtojas B. G. Tilak savo knygoje "Orion or Antiquities of the Vedas" viską astronomiškai

KODĖL VASARIO 16 GIMNAZIJAI REIKIA NAUJŲ RŪMŲ?

Huettenfelde stovi išgarsinta lietuvių "Vasario 16 Gimnazija", kurioje mokosi ir ten pat gyvena lietuviškas jaunimas. Gerai atnaujintoje, viduramžių bajorų pilyje įkurtas bendrabutis, kur gyvena Lietuvos ateities kūrėjai.

Kitame kiemo gale, lygiagrečiai vienas kito, 110 metrų atstume, stovi du barakai, kuriuose įrengtos klasės, viename jų įrengta valgykla ir patalpinotos žemesnės klasės, be to, paskirtas kambarys fizikos priemonėms, kur moksleiviai atlieka fizikos bandymus.

Kitame barake mokosi vyresniosios klasės. Abu barakai bepūvą ir begendą. Klasės ir jų sienos pasiduoda visiems metų laikams. Vasarą čia sėdi moksleiviai ir šluostosi čiurkšliais bėgantį prakaitą, o dėstyto-

Nors griežtai negalima tvirtinti, kad įvairiose pasaulio vietose pasitaiko panašūs vardai kaip Lietuvoje, bet vis dėlto galėjo atsistoti, kad tokie vardai ir švietimas vietos galėjo atnešti ir lietuviai. Juk ir patarlė yra tokia: melas turi dalį teisybės. Atrodo, kad žmonės keliaudami iš savo tėvynės išsinešiojo tuos vardus ir paskui tokius pat vardus davė toms vietoms, kur jie apstoję galutinai. Juk pavyzdžiui ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra nemažai imigrantų atneštų iš Europos miestų pavadinimų, kaip antai: Berlin, Boston, Geneva, Lisbon, Madrid, Milan, Montpelier, Paris, Orange, Versailles, Vienna, Warsaw ir t. t.

Kas gi yra tie arijai? Visose arijų tarmėse žodis "arija", "arija", "arijas" reiškia — arejas, artojas, žemės darbininkas. Arijai daugiausia ir užsiima žemės darbu. Sanskritiškai arijų vadinama "arya", avestiškai "airiya". Kiti kalbininkai dar aiškina, kad tas žodis dar reiskia: ištikimas, garbingas, kilmingas. Senesniais laikais arijaus buvo vadinami iranėnai ir indai, o avestų kalba — iranėnų tarmė.

Tais senovės laikais įvairios kalbos greitai suskildavo į įvairias tarmes. Labiau išprusę žmonės ir tada matė, kad toks reiškinys skaldo tautą, ir emė ieškoti priemonių tokią blogybę pašalinti. Tokiu klausimu tada, maždaug daugiau kaip trys šimtai metų prieš Kristų, susirūpino vedų kultūrininkas Paninis (ar Panini), nusprendęs tarmes subendrinti. Ir jo vadovaujami tam tikri žmonės buvo kviečiami į susijūmus, kuriuose tarmių subendrinimas buvo kaip reikiant atliktas, ir toji bendrinė kalba, virtusi literatūrine kalba, buvo pavadinta "sanskrit", kaip paskutinių laikų įvairiose kny-

jai vėdinasi nosinaite. Na, bet kadangi patarlė sako "siluma kaulų nelaužo", tai galima šiaip taip pakentėti. Bet gražiajai vasarai pasibaigus, ateina niūrus, lietingas ir vėjingas ruduo, kuris atneša daug ligų ir vargo.

Nors klasėse stovi geležinės krosnelės, kurios šiek tiek sušildo jaunimą, bet plonos, skylėtos barako sienos lengvai praleidžia šalčio srovę, kuri taip nemaloniai veikia moksleivius. Mokinio dėmesys nenorom atitraukiamas nuo mokytojo aiškinimo, nes galvose sukasi mintys apie jauką, šiltą kambarį. Bet Lietuvos jaunimas turi vargšios susikaupti, nors tenka drebėti nuo šalčio ir trinti pamėlynavusias nosis. Atėjus žiūriai žiemai, moksleiviai klausosi ir toliau dėmesingai mokytojų aiškinimų, atpasakoja ką išmokę ir, pertraukę metu parietę po savimi kojas, susisupę į kailinius, diskutuoja įvairiausiomis temomis. Sušalę ir visiškai jau sustyrę, jie nutaria apibėgti kelis kartus apie baraką, norėdami šiek tiek apšilti ir įgyti jėgų ir žvalumo, kurie reikalingi pamokų metu.

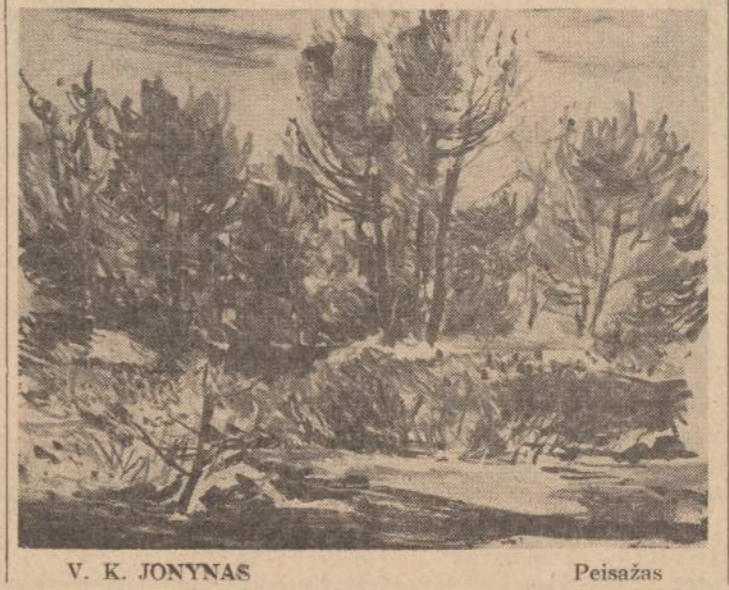
Taip tęsiasi diena po dienos, ir vargšai mokinukai neretai susserga, esant tokioms sąlygoms, o liga labai pakenkia mokslui. Ir kyla gimnazistų galvose mintys: kaip puiku būtų dabar mokytiis projektuojamose mokyklose rūmuose! Būtų šviesu, šilta, gera, jauku, nereikėtų kalenti dantimis iš šalčio. Pirma aukšte būtų sporto salė. Nu-eini pertraukę metu, padarai pratybas žiedų, pasimankštini ant lygiagrečių, suloši stalo teniso partiją ir vėl pilnas energijos grįžti prie knygos.

Tada knygos pasidarytų šimtalį kart mielesnis ir pamokos tikrai būtų geriau paruošiamos, mokytojui aiškinant nebesigirdėtų vaiojimo dėl galvos skaudėjimo ar danties gelimo.

Nebesigirdėtų ir amžino kosulio serijos, kuri kankina ir moksleivius ir dėstytoją. Tada kiltų daug didesnių ir sumaningių idėjų jaunųjų kirėjų galvose, negu mokantis tuose suklypusiuose, pasigailėjimo vertuose barakuose, pro kuriuos net pro šalį praeiti nemėlia.

Kaip reikalingas žmogū oras, taip reikalingi ir nauji "Vasario 16 Gimnazijos" rūmai.

Monika Sprogytė, VII kl. mokinė

V. K. JONYNAS

Peizažas

KAS NAUJO SPAUDOJE

Lietuvos istorijos — Lietuva amžių sukūryje autorė dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė, parašė 24 pusl. knygutę ZALGI- RIO MŪŠIS, 550 metų sukakčiai atžymėti.

Knygutė patraukliai skaitoma ir daug žinių suteikia. Apie to karo rezultatus dr. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė teisingai pastebi:

"Juk daugiau kaip per 550 metų, nuo 1410 iki 1915 metų vasaros, vokiečio okupanto koka nebuvo įkelta į Lietuvą. Vokiečių kolonizacija į Rytus buvo daugiau nei 500-oms metų sustabdyta, o vidurinės Europos gyventojai apsaugoti nuo sunaikinimo, kurį kaip mūsų laikais Hitleris, taip 15-me šimt metų nešė kryžiuočiai".

Knygutės pabaigoj autorė sako:

"Taip ir mūsų istorijos didie-

ji įvykiai pamažėli išnyksta iš Europos istorijos puslapių — pamiršti, nustumiami į užuomarsą. Todėl mūsų lietuvių pareiga yra priminti pasauliui apie mūsų vaidmenį Vakarų kultūros istorijoje, skelbti spaudoje informacijas".

Bet kad kitus supažindinti su mūsų tautos kovinga praeitimi, yra būtina paliesti tą mūsų senovę pažinti. Dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė veika lėlis "Zalgirio mūšis" yra vienas tokių, kuris daug ką pasako apie tų metų praeitį.

Tą knygutę išleido "Keleivis". Jos kaina 50 centų.

Pavergtoje Lietuvoje atžymėtos operos solisto Kipro Petrausko 75 metų sukaktuvės. Komunistų trandoma spauda pasistengė jam prirašyti būto ir nebūto. Skaitytojams norėta

jis įpinti kaip "revoliucionierius entuziastas". Buvo pasakyta:

"Didįją spalio socialistinę revoliuciją K. Petrauskas sutinka su dideliu užsidegimu ir pritarimu, aktyviai dalyvauja raudonarmiečiams ir darbininkams ruošiamiems koncertams" (Pergalė, Nr. 11)

Bet nenurodyta, kur jis tą "revoliucinį entuziazmą" parodė. Faktinai Kipro Petrausko būta tik solisto, didžiojo artisto, Jan 1919 m. pabaigoj jis atsirado Lietuvoj ir, ilgai nelaukdamas, išvyko savanoriu į Lietuvos laisvės kovų frontą su daina. 1920 m., tai yra prieš 40 metų, gruodžio 31 d. jo rūpesčiu pradėjo veikti Lietuvos valstybinė opera. Tą dieną, dalyvaujant gausybei klausovų ir užsienio valstybių atstovų, buvo pastatyta Verdi opera "Traviata". Ir tradiciniai per visus Lietuvos nepriklausomybės metus tą pačią dieną buvo statomą "Traviata". Tai Lietuvos valstybės operai 40 metų sukaktuvės.

Už nuopelnus teatro srityje, K. Petrauskas buvo apdovanotas visais Lietuvos ordinais. Ordinus yra gavęs ir iš nūdienio Lietuvos okupanto (net Lenino ordina) ir paskelbtas Sovietų sąjungos garbingu liaudies artistu.

Kipras Petrauskas buvo menamai išrinktas Sovietų Sąjungos ir pavergtos Lietuvos aukščiausio sovieto deputatu. Bet jis yra buvęs taip pat Lietuvos nepriklausomybės metais išrinktas Kauno miesto tarybos nariu.

Aišku, jam, kaip artistui, šie vaidinimai deputato ir Kauno miesto tarybos nario buvo sunkiausi, nes jis tam nebuvo pasirošęs ir jam tai buvo prieš jo valią "užkarta".

Bet niekas mūsų jam nedaro ir nedarys dėl tų ne jo srities vaidinimų priekaištų. —

gailiai daromi Tada pilypasigalėjimą ir palinkėti jam dar ilgus metus gyventi.

"Anykščių šilėto" autoriaus A. Baranauko nuveiktiems darbams ir jo rankraščių apsaugoti, rodos, 1927 m. buvo įruoštas muziejus toje pačioje klėtelėj, kur jis mėgo rašyti. Ir dabar pavergtos Lietuvos gyventojų Anykščiuose yra mėgiama ta vieta. Per išstisus metus tūkstančiai žmonių nesiliauja lankę Antano Baranauko klėtelę ir rašytojo A. Žukausko-Vienuočio muziejiaus (Vienuočiui jau dabartinės okupacijos metais Anykščiuose įsteigė jo name muziejų).

Prisimintina, kad Lietuvos nepriklausomybės metais komunistų spaudoj (Balse) rašytojas A. Žukauskas-Vienuočis buvo visai pargiamas, apšauktas fašistu, menamai šaukius organizavęs, kad apsaugotų savo turtą ir kad šnipinėtų "progresyvius darbininkus".

Zinotina, kad rašytojas A. Žukauskas-Vienuočis, kaip ir Kipras Petrauskas išvyko į Lietuvos laisvės kovų frontą savanoriu. Vienuočis su plunksna rankoje, K. Petrauskas su daina lūpose.

Deja, pavergtos Lietuvos spaudoje dabar visa tai nutylima.

Vilniuje, Gedimino kalno papėdėj archeologiniai kasinėjimai tęsiasi. Atkasti XV-XVI amžių akmenų grindiniai ir atidengtas medinis gerai išlikęs grindinys. Spėjama, kad medinis grindinys buvo padarytas dar XIV amžiuje.

Be šių grindinių rasta portretinių ir herbinių koklių. Viename koklyje rastas vytis melsvame fone. Rasta ir tokių būtinųjų liekanų, kaip kopečios, geldos, šluota, odinių apavų likučiai, pentiniai ir kita.

Panašūs archeologiniai ka-

sinėjimai daromi Tada pilypasigalėjimą ir palinkėti jam dar ilgus metus gyventi.

Pavergtoje Lietuvoje paminėtos rusų rašytojo Levo Tolstojaus 50 metinės nuo jo mirties.

Dabar komunistų rašytojų Levo Tolstojaus raštai labai aukštai vertinami, bet nutylima jo filosofija — nesipriešyk piktam, ir jo religiniai įsitikinimai. O taip pat veik nutylima ką Leninas rašė apie L. Tolstojų jo 80 metų sukaktuvių proga.

Leninas tada rašė, kad L. Tolstojus revoliucijos nesuprato, laikėsi nuo jos nuošaliai. (Tesinys 3-me psl.)

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJUJŲ METŲ linki visiems tautiečiams
STANKUS CONSTRUCTION CO.

7403 So. Western Ave. Chicago 29, Ill.
Tel. PProspect 8-2013

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų linki visiems geros valios lietuviams

METROPOLITAN STATE BANK

2201 WEST CERMAK ROAD Kampas LEAVITT STREET

BANKO VALDYBA IR DIREKTORIAI

LINKSMŲ ŠVENTŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJUJŲ METŲ LINKI VISIEMS SAVO BICIULIAMS IR DRAUGAMS, NAUJIENŲ SKAITYTOJAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS

WALTER S. BALTIS
TRUSTEE (Trustistas)
Metropolitan Sanitary District of Greater Chicago

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJUJŲ METŲ

savo draugams ir gausiems pažįstamiems linki

WALTER RASK-RASCIAUSKAS
JOE PADZIUNAS
JOHN ZALGA

RANCH MOTEL, INC.

9201 S. STONY ISLAND RE 1-3100

Greetings to All Our Lithuanian Friends

GRAND-HEIM FLORISTS

1027 Grand Franklin Park
GL 5-2511

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJUJŲ METŲ VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS LINKI

PAUL'S LOUNGE

FOVILAS V. RAMOSKA, Sav.
SELF SERVICE, PACKAGE GOODS AND HOT SANDWICHES

2603 W. 71st Street PProspect 6-2439

Linksmų Kalėdų Švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki visiems savo nariams, jų šeimoms ir visiems geros valios lietuviams

Kupiškėnų Kultūros Klubas

Marquette Parko Namų Savininkų Organizacija

linki visiems Linksmų Kalėdų ir Laimingų NAUJUJŲ METŲ

Namų Savininkai! Visi priklausykite organizacijai! Atsiminkite, kad gausi namų savininkų organizacija — tas kolonijos gyventojų kultūringumo ženklas!

J. BALČIONAS — Pirmininkas
J. SKEIVYS — Raštininkas

APIE SVEIKATĄ

Vėžys tikrai prasideda iš cigarečių

Rūkoriaus teks rimtai susimąstyti, perskaicius dviejų Philadelphijos mokslininkų tyrimų rezultatus, kad rūkydamas po du pokeliu cigarečių per dieną rūkoriaus įtraukia savin tris kartus daugiau nikelio, negu jo yra reikalinga sukelti vėžinį žiurkės. Dėlto žiurkės yra gyvuliai, pasiūmėję savo tvirtu atsparumu prieš vėžio ligas.

Dr. F. William Sunderman ir jo sūnus, Jefferson med-

icinos kolegijos profesorius ir tyrinėtojas, referavo Amerikos patologų kongrese Chicagoje apie savo tyrimų rezultatus su cigarečėmis.

Tyrinėdami cigarečių tabako dūmus jiedu rašo, kad tuose dūmuose yra apšiai nikelio, kurį iš žemės į lapus sukrauna pats tabako augalas, rinkdamas savo šaknimis maistą. Nikelis dulkių formoje iš seniau jau žinomas kaip vėžio ligos agentas, bet kad jo pavojingame kiekyje būtų tabako dūmuose, iki šiol nebuvo įtarta.

Daktarų Sundermanų apskaičiavimais, žmogus, rūkęs po du pokeliu cigarečių per dieną, per metus laiko su tabako dūmais į plaučius prisitraukia nikelio dulkių iki 5,400 mikrogramų, tuo tarpu kai sveikoje žiurkėje sukelti vėžį užteko per metus 1,930 mikrogramų...

Hormonas prieš kaulų suminkštėjimą

Dr. James Martins iš Eau Claire, Wis., referavo Illinois General Practice akademijos mitingui Chicagoje apie nepaprastą atradimą, būtent, kad dirbtinas vyrų hormonas, testosteronas, parodė labai teigiamas gydymas savybes "kaulų trapumų" sergančių senesnio amžiaus žmonių atvejais. Ta liga medicinoje yra vadinama osteoporosis (kaulų iškorėjimas, suminkštėjimas, trapumas). Tokį kaulų trapumą įgauna žmonės, kai jų organizmas nebeprisima iš maisto pakankamo kiekio kalcijū. Tos ligos pasekmėje žmonės pervirtę ar kitaip sukūrę dažnai susilaužo kaulus, daugiausiai strėnkaulį (pelvis) ir bendrai kencia kaulų skausmus. Nors tokia kaulų liga apserga abiejų lyčių senesnio amžiaus žmonės, bet dar dažniau už vyrus apserga moterys per 45 m. amž., kurioms yra praėjusios menopauzės ir jų organizmas nebegamina sveikatą saugojančių hormonų.

Dr. Martins vartojo testosterono hormoną, pirma jį "nulytines", tai yra atėmus iš jo vyriškos lyties savybes, — tokią, kurių dėka vyrams auga barzdos ir atsiranda storesnis balsas. Tokį nulytintą testosterono hormoną, laboratorijos vardu vadinamą nandrolone phenpropionate (NPP), jis vartojo 88 pacientams. Rezultatas buvo toks: 63 labai gerai, 21 vidutiniškai, 4 nekaip.

Kaip pavyzdį Dr. Martins suminėjo vieną 63 metų amžiaus vyrą ūkininką, kurio kaulai buvo tiek suminkštėję, kad daktaras jam uždraudė važiuoti traktoriu, kad jo kaulai nesubyrėtų. Keleta savai-

čių panaudojus tą Olandijoje prieš 3 metus pagamintą dirbtiną hormoną, tas ūkininkas nukrito nuo statybos kopėčių. Daktaras tikėjosi rasti kaulus šipuliuose ir nustebo rades, kad nė vienas kaulas nelūžęs. Pranešėjas sakosi pats nustebo, kad tuo nandrolone phenpropionate hormonu gydant per tokį trumpą laiką neįtikėtinai greitai kaulai yra tiek sustiprėję.

Daktaras pataria neužleisti bursiū

Bursitis. Kas tai per viena liga? Tai yra sąnario (kelio, peties, alkūnės) skausmas, kai tame sąnaryje kažkas atsitinka su jo "lubrikacija", nebėra tepalo, žmonės sako.

Tikramoje yra šitaip. Žmonių sąnariai lankstosi laisvai, sklandžiai, švelniai, be jokio girdėjimo ar traškėjimo, nors būtų lankstomi tūkstančius kartų, kaip tai einant ar kę nors dirbant. Tas darnumas yra galimas dėlto, kad kiekviename sąnaryje yra įtaisyta automatine lubrikacijos mašinėle, tai yra toks skysčio pripildytas maišeliukas, pagalvėlė, kuria atsiremia sąnario kaulai ir to skysčio yra taip saukant, lubrikuojami. Kaulų galai, atsiremę tokios pagalvėlės, jaučiasi tiek pat patogiai, kaip mes patys gulėdami ant patogaus minkšto matracio. Tas sąnario tepalų maišeliukas yra vadinamas bursa. Kai ta bursa dėl kokios nors priežasties susierzina arba įgauna uždegimą, patinsta, sąnaryje prasideda skaudėjimas, dažnai patinimas. Ar suerzinta ar "užsi-degusi" bursa turi tačiau atlikti savo pareigą, eiti kaulams matracio pareigą ir juos lubrikuoti, ir ji tą pareigą atlieka vis skaudžiau protestuodama, ir ilgesnį laiką palikta, pavirsta chroniška ir tada jau pridaro daug ir nebaigiamų bėdų.

Kaip bėdai pagelbėti? Pirmiausia reikia suerzintą sąnarių pašalinti, pašalinti spaudimą: dažnai yra reikalinga medikacija (daktaro pagalba) ir ilsinimas.

Nusidėvėję kojų keliai

Maždaug taip po penkiasdešimt metų amžiaus kojų sąnariai pradeda "girdžėti", tikriausiai sakant, pastirti. Einant greičiau pavargsta, lipant žemyn (nuo kalno ar laiptais) skausčioja, ilgiau pasidėjus pastirsta, ir tenka pavaikščioti, kol vėl atsitauso. Įsisenėjusiais atvejais, pavargę keliai net patinsta, rimtai pradeda skaudėti, sąnario kapsulė storėja, lankstumas pasunkėja. Rentgeno spinduliai dažnai parodo artrozę.

Zodžiū, tie yra kelio susidėvėjimo ženklai. Kas daryti?

Artroziško kelio pilnai pagydyti nebegalima, tačiau yra galima jį žymiai pagerinti, ir tai jau gerai. Žinoma, atkritimo pavojus visuomet pasilieka: nuo pervarginimo, nuo susaldymo arba šaltos drėgmės neretai vėl atkrinta.

Svarbiausia tokiam keliui gydyti yra šiluma. Šilti drėgni kompresai (sėmenų, samanų, karštų bulvių), toliau sausi šilti kompresai — šildymas. (Šildomos pagalvėlės, šiluminės dėžės, diatermija). Gerų rezultatų duoda ultra trumpo bangos. Papildomai odą erzinančios mostys, kurios masažuojant paskatina cirkuliaciją kelio gilumoje. Vartojamas modernus metodas — hidro cortisone įšvirkštimai į sąnari, nors to darbo nemėgsta nė pacientas, nė pats gydytojas, nes be to, kad skausminga, visuomet yra dar pavojus.

Svarbiausia tačiau priemonė nudėvėtiems keliams palengvinti yra paties paciento valioje ir rankose, tai savo svorio numažinimas. Nu šios są-

lygos žymiausia dalimi priklauso ir visos kitos. J. Pr.

Kas naujo spaudoje

(Atkelta iš 2 pusl.)

Leninas teigė, kad L. Tolstojus raštuose ir jo pažiūrose esama stebėtinų prieštaravimų. Nors šiaip Leninas jį laikė kūrėniu pasaulinę literatūrą. Apie tolstoječius Leninas pašaipiai pasisakė:

"Nualintai isteriškas, skurdus pirkliuogis rusų intelektualas — tolstoječius, kuris viešai mušasi į krūtinę ir šaukia: "Aš nelabas ir nupuoles, bet aš siekiu dorovinės tobulybės; aš jau nevalgau mėsos, bet gyvenau ryžių kukuliuokais".

Leninas laikė Tolstojaus pažiūras žalingomis, bet šiaip L. Tolstojus, esą pavaizdavęs teisingai gyvenimą. Bet, girdi, nors visa rusų gyvenimo kaimietiška aplinka mokė valstietį nekęsti dvarininko, valdininko, o Levas Tolstojus to nesuprato ir nemokė, kur jį tai ieškoti atsakymo.

"Pergalės" Nr. 11 A. Venclova str. "Levas Tolstojus", pa- baigoj sako:

"Tolstojus niekad nepasens. Jis iš tų genijų, kurių žodis — tai gyvas vanduo. Šalintis tryškia neįsidiūstamai. Mes vėl ir vėl pripuolame prie jo, ir mums atrodo — mes dar

MERRY CHRISTMAS

to our many Lithuanian

Friends and Customers from

LESNIAK ROOFING & SHEET METAL
1802 - 06 West 18th St.

Skaitkite "N-nas"

re karto gyvenime nesame gėrę tokio skaidraus, tyro, šviežio vandens".

Taip drąsiai pasaldytai A. Venclova pakartojo rusų rašytojo K. Fedino žodžius, pasakytus dar 1957 m. Deja, visa komunistinė veikla su visais sąmokslais ir vykdomomis "revoliucijomis" pasukusi priešinga linkme. Ne tyras, ne skaidrus ir šviežias vanduo iš šaltinio maskvinių komunistų geriamas, bet iš pamazgų duobės srutos siurbiamos. Tikrai, iš gyvo šaltinio tyro vandens dar jie negėrė.

Ten pat, J. Petronis apžvalgoje pastebi, kad lietuvių kalbon iš Tolstojaus raštų "Ugnis negesoma išsiplečia" buvo ver-

širdingai sveikina savo tautiečius lietuvius ir linki jiems linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

ALFONSE F. WELLS

TEISEJAS

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialu.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

LINKSMŲ ŽIEMOS ŠVENČIŲ

linki gausiems Naujųjų skaitytojams

POVILAS ir MARIJONA DAUBARAI ir jų SŪNUS ROY PETRO

LINKSMIAUSIŲ KALĖDŲ VISIEMS!

JOHN PAKEL Sr., President

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVENUE CHICAGO 36, ILLINOIS
GRovehill 6-7575

Linksmų Kalėdų Visiems Linki Universal Savings and Loan

Association Direktorai ir Valdyba

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET

CHICAGO 8, ILLINOIS

Telefonas: HAYmarket 1-2028

To All A Very Merry Christmas and A Prosperous New Year from
AMERICAN WILBERT VAULT CORP.
 FOREST PARK, ILLINOIS

Linksmų Šv. Kalėdų švenčių linkiu visoms savo kostumerėms ir draugams

ALICE'S BEAUTY SALON
 ALICE JONIKAS

7011 S. Western Ave. Chicago 29, Ill.
 Tel.: HE 4-5080

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ
 linkime visiems savo kostumeriams, draugams ir pažįstamiems

SADAR DRY GOODS STORE
 JONAS ir BRONĖ SADAUSKAI ir SEIMA

3218 South Halsted Street

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ
 linkime visiems savo kostumeriams ir draugams

PAUL M. SMITH CO., INC.
 PETER VILKELIS, FRANK WOIDAT, JOE KRUKAS

2444 1/2 West 71st St. Tel. HE 4-0680

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Sviesa Chicagoje.
 Redaguoja Rita Kavolienė
 Medžiaga siūsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio

3 METAI NR. 37 (114)

Pasimetusiai maištaujanti karta?

(Diskusinis straipsnis)

Visais laikais, visose kultūrose buvo tam tikra tėvų-vaikų įtampa. Visuomet vaikai stengėsi būti kitokiais negu tėvai. Tačiau niekuomet, turbūt, šis santykis nebuvo toks keistas, kaip mūsų išeivijos visuomenėje. Keistumas kyla, turbūt, iš to, kad normaliai jaunimas, geruoju perimdamas vyresniųjų vietas ar per prievartą į jas įsiveržęs, bandydavo konkrečiais darbais parodyti savo pajėgumą. Per savo kūrybą, pats save išreikšdamas, naujas žmogus, naujoji karta demonstruodavo savo skirtumus ar panašumus su "seniais". Visiškai kitas santykio pobūdis reiškiasi mūsų išeivijoje. Jaunimas ne tiek konkrečiais darbais, pozityvia kūryba stengiasi save reprezentuoti, kiek įvairiais būdais ieško kriterijų, kurie galėtų jauna kartą skirti nuo vidurniosios, o šiąja nuo vyresniosios.

Kalbos apie tai, kuo jaunesnioji karta yra, galėtų ar turėtų būti pranašesnė už visas kitas kartas, o svarbiausiai, kas ji iš viso yra, tapo neišsiaiškintu šaltiniu kiekvienam jaunesniam rašytojui, publicistui ir net visuomenininkui. Jaunesniųjų tarpe ji tapo tąja neišsiaiškinta tema, kuria vyresniajai kartai tarnavo (o gal ir tebetarnauja) gruodžio 17 d. sukilimas. "Svetima žemė"

(T. Remeikis), "pasimetrose buvo tam tikra tėvų-vaikų įtampa. Visuomet vaikai stengėsi būti kitokiais negu tėvai. Tačiau niekuomet, turbūt, šis santykis nebuvo toks keistas, kaip mūsų išeivijos visuomenėje. Keistumas kyla, turbūt, iš to, kad normaliai jaunimas, geruoju perimdamas vyresniųjų vietas ar per prievartą į jas įsiveržęs, bandydavo konkrečiais darbais parodyti savo pajėgumą. Per savo kūrybą, pats save išreikšdamas, naujas žmogus, naujoji karta demonstruodavo savo skirtumus ar panašumus su "seniais". Visiškai kitas santykio pobūdis reiškiasi mūsų išeivijoje. Jaunimas ne tiek konkrečiais darbais, pozityvia kūryba stengiasi save reprezentuoti, kiek įvairiais būdais ieško kriterijų, kurie galėtų jauna kartą skirti nuo vidurniosios, o šiąja nuo vyresniosios.

... ir patobulinti mūsų pasaulį... ("Vienybė" spačio 2 d.)
 Taip, pasikalbėjime dalyvaavo savo tautos, savo visuomenės, savo pasaulio ateitis. Betgi kokia ateitis? Ateitis, kurioje žmogus tingės net suvokti, kad šiandien pasaulis yra apspręstas titaniškos laisvės prieš tironizmą kovos konvulsijų. Kovos, kurioje demokratijos priešpastatymas komunizmui tėra nelabai vykęs jos suprasstinimas. Ateitis, kurioje tingėji mas mintyti bus aiškiamas "kitokių sąlygų veikimo" paseka, o maištu vadinamas troškimas nebūti kitų trukdomiems pašvęsti visą save "geram laikui", savimi gerėjimuisi, savo

paviršutiniškų interesų teikiama...
 Šiame sąrašyje teliko nesu-prantamas vienas sakinyvis. Atsiveikindami studentai veikė-jai sako tarybiniam žmogui: "Sėkmės, tik ne ideologinėse rungtyne". — Kam gi čia tas "trabelis" ideologija. Negi ji dar svarbi?
 Jurgis Garnys

MERRY CHRISTMAS FROM
AVONDALE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
 2965 MILWAUKEE AVE. DI 2-7700

JONISKIEČIŲ LABDARYBĖS ir KULTŪROS KLUBAS

linki savo nariams ir visiems lietuviams
 LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ ir LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ!

- JOHN GASPARAITIS — pirmininkas
- WALTER BUKNIS — vicepirmininkas
- JOSEPH KETURAKIS — nutarimų raštininkas
- BERNICE ŽEMGULIS — fin. raštininkas
- JULIUS KLIMAS — išdinininkas
- MINNIE DANTA — kontr. raštininkė
- ROKAS SNIUKAS — korespondentas

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
 LINKI DRAUGAMS, VISUOMENĖS VEIKĖJAMS
 IR VISIEMS PAŽĪSTAMIEMS

E. MIKUŽIŪTĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE
 IZDO GLOBĖJA

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Linki Visiems Chicagos Lietuviams CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJA

ANTANAS M. PHILLIPS
 3307 Lituania Avenue Phone YArds: 7-3401

ALFRED VANCE
 1424 S. 50th Ave., Cicero. Phones: OL 2-5245—TO 3-9687

STEPONAS C. LACKAWICZ
 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
 2314 WEST 28rd PLACE VIRginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS
 718 West 18th Street. Tel.: SEeley 3-5711. LU 2-2212

PETRAS BIELIŪNAS
 4348 So. California Ave. Phone LAfayette 3-3572

G. F. RUDMINAS
 3319 So. Lituania Ave. Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
 3354 So. Halsted St. Phone YArds 7-1911

L. BUKAUSKAS
 10821 So. Michigan Ave. Phone COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
 1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PATARNAUJAME DIENĄ IR NAKTĮ
 Turime koplyčias visose miesto dalyse.

SOPHIE BARCUS KALBA

SOPHIE BARCUS

Lietuviškų radijo programų vedėja ir jos šeima linki visiems draugams ir radijo klausytojams linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų.

Visos programos iš WOPA, 1490 kil. AM 102-7 FM

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto. Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. VAKARUSKOS: pirmadienį 7 val.

7159 So. Maplewood Ave. Tel.: HEMlock 4-2413
 CHICAGO 29, ILLINOIS

MERRY CHRISTMAS
BRUNO BAKERY
 FRESH OVEN GOODS DAILY
 3339 SO. LITUANICA
 CL 4-6376

SEASON'S GREETINGS
KOSARY - TINLEY PARK REST HOME
 12 Acres of Beautiful Grounds
 6660 W. 147th St.
 TINLEY PARK
 KEllogg 2-2090

Amerikos indėnai

(Tėsinys)

Jų gailėsio jausmas dėl išžudytų giminių susimaišė su netikrumu apie jų pačių likimą. Apie ketvirtą valandą ryto joms įsakė vėl sėstis ant arkliukų (ponies) ir leistis toliau kelionėn. Indėnai vieni jojo iš šonų, kiti sekė iš užpakalio, kas sudarė tokią pat eisenos tvarką kaip ir pirmiau. Jojo per niekuomet nematytas vietas. Kai įėjo į lygumas, kur akimis toli buvo galima matyti, indėnai lyg laisviau jautėsi. Jojant per girias ar tarpekaliniais, indėnai pasiūsdavo vieną raitelį kaip žvalgą.

Rytmetis buvo gražus. Per rasą vis toliau ir toliau keliavo į šiaurę. Apie vidurdien saulė kaifino ir pamiškėse darėsi trošku. Rachel pradėjo blogai jaustis ir vos tik neapalpo. Ji norėjo prašyti, kad jai leistų pėsčiomis eiti, bet nemokėjo jų kalbos. Ji negalėjo ilgiau ant arkliuko besėdėti ir pradėjo rodyti rankomis, galvos judinimu ir veido išraiška, kad ji serga ir nori pėsčiomis eiti. Indėnai jos kalbą suprato ir

pagelbėjo jai nuo arkliuko nultipti. Šį indėnų veiksma Rachel suprato kaip žmoniškumo jausmą.

Svyruodama ir šluodama ji pradėjo eiti ir stengėsi nuokūti neatsilikti. Kai jie pasiekė Kishwaukee, visi subėgo ir subrido į upelį. Vieni norėjo gerti vandens, kiti nuo kaitros atsivėdinti. Rachelai, kuri gavo teisę pėsčiomis eiti, buvo įsakyta perbristi upelį, kuri buvo trijų pėdų gilumo.

Kelionė į juodą Hawk Daržą

Buvo apie antrą valandą po pietų, ir jie nužygiavę apie dvidešimt penkis mylias nuo Stilmano Bėgimo vietos. Kai jie vėsinosi upely, arkliai edė žolę. Čia jie išbuvo apie porą valandų. Indėnai paruošė pietus, iškepė kukurūzų ir priglaudė žirnių. Indėnai godžiai valgė ir truputį davė mergaitėms, kuri rios taipgi valgė, kad neužrūstintų indėnų.

Kai jie baigė valgyti, indėnai darė lankelius ir ant jų tempė galvy odas su plaukais. Tuos skalpus jie buvo nuėmę nuo nužudytų prie Indian Creek. Mergaitės tuojau pažino savo draugų, ypač motinos skalpus. Sylvia apalpo. Sudribus be sąmonės gulėjo prie savo sesutės. Rachel, siaubo pagauta, tiesiog apstulpo ir negalėjo padėti sesutei.

Apie ketvirtą valandą Sylvia atgavo sąmonę ir Rachel pasijuto geriau. Indėnai atvedė arklius, kurie ganėsi prie upelio. Ant arklių užsodino mergaites ir vėl iškeliavo. Kai visi išėjo, kelis indėnus nusiantė apžiūrėti vakarų pusę. Po kiek laiko jie sugrįžo susijaudinę ir davė įsakymą greičiau joti. Iš kraštų ir mergaičių užnugario indėnai laikė strėles į lankus įsidėję, lyg tikėdamiesi užpuolimo. Nusiskubinę apie šešias mylias, indėnai vėl lėčiau jojo, matyti, įsitikinę, kad pavojaus nebėra.

Arkliukas, ant kurio Sylvia jojo, sukrito ir padvėc. Jį paliko laukuose, o Sylvia indėnas pasodino užpakaly savęs ant gražaus arklio, kurį jis pavogė iš Hendersonų, juos užmušęs prie Indian Creek. Ir taip kelionę tęsė iki devintos valandos vakaro, iki atkeliavo į Juodo Hawk Daržą, dabartinio Jonesville, Wis., rytų pusėje, kur visa vado Hawk gentis gyveno. Per dvidešimt aštuonias valandas nuo pagrobimo vietos mergaitės atkeliavo aštuoniasdešimt mylių. Jos kelionę atliko su mažai maisto, tik retkarčiais gaudamos vandens.

Kai jie atvyko į Juodą Hawk Daržą, ten jie iškilmingai buvo pasitikti, kelios indėnės pribėgo prie mergaičių ir joms padėjo nuo arkliukų nultipti. Po to jos nusivedė į stovyklos vidų, kur stovėjo lyg lovos, — skrynios, apdėtos gyvulių odomis ir apklotos paklodėmis. Indėnės atnešė medinius bliūdus, kuriuose buvo kukurūzai, saldžiais skysčiais apipilti, ir pakvietė mergaites valgyti. Tokio patiekalo jos pirmiau nebuvo ragavusios ir neturėjo noro valgyti.

Maisto ir tabako trupiniai

Indėnai pareikalavo, kad mergaitės mestų maistą ir tabako šmotelius į ugniavietę, prie kurios jos sėdėdamos valgė. Mergaitės metė maisto ir tabako šmotelius, bet kokis šios komedijos buvo tikslas, jos nežinojo — (Indian Tribes of U. S., Drake, teigia, kad metimas duonos ir tabako į ugniavietę yra susijęs su jų religija. Auksodamas maistą ir tabaką, indėnas tikisi, kad dievai padės pabėgti nuo mirties. Be to, tai gali būti ir padėka už labai gerą laimę).

Indėnės po vakarienes lie-

pė Sylvijai ir Rachel gulėti į skirtingas lovas. Kai jos atsigulė, atėjo indėnės ir viena prie vienos, kita prie kitos atsigulė, kad mergaitės nakties metu nepabėgtų.

John Hall, ištrūkęs iš skerdynių vietos, atbėgo į Ottawą. Jis nežinojo, kad jo seserys yra paimtos nelaisvėn. Jis galvojo, kad ir jos yra nužudytos, kaip ir kiti buvę Davis namely. Vietos gyventojai, patyrę apie šią skerdynę, norėjo indėnams atkeršyti. Kitą dieną Hall jau turėjo keturiasdešimt apsiginklavusių vyrų. Jie apėjo Ottawą ir visi nužygiavo į Davis namus, kur tikėjosi dar rasti indėnus. Kelyje jie sutiko kitus vyrus, kurie čia buvo pasėję po Stilmano Bėgimo. Hall pasnešė jiems apie įvykusių įvykių ir norėjo, kad jie kariautų jais eiti į Davis sodybą. Šie vyrai nusiskundė, kad ir jie nukentėję Stilmano Bėgimo Kare. Daugelį iš jų indėnai išžudė ir dabar savo gyvasių į pavojų jie nestatysią.

Hall su savo palydovais sugrįžė prie Davis namų. Kieme jie radę vyrų, moterų ir vaikų sukaptus lavonus. Kitus žuvusius, radę prie upelio. Tarp žuvusiųjų Hall seserų nebuvo. Jie čia išskę duobę prie Davis namelio ir, visus vienoje duobėje palaidoję, grįžo į Ottawą.

Arkliais ar pinigais

Porai dienų praėjus žinia apie šią skerdynę pasiekė Ilinois, Wisconsin, Indianos ir Michigano valstybių gyventojus. Baimė palietė visus. Kur tik baltieji žmonės buvo apsigyvenę, pradėjo statyti vadina muosius "blockhausius", kad galėtų apsiginti nuo užpuolikų.

Generolas Atkinsonas, kuris tada buvo Ottawoj, patyręs apie mergaičių pagrobimą, tuojau pasiūlė \$2,000 pinigais

ar arkliais užmokėti indėnams, prieš indėnus galėjo mergaičių gyvatsims sudaryti pavojų. Kapitonas Gratiot nuvyko į Turtle kaimą (dabartinį Beloit, Wisc.) pasitarti su indėnų vadais dėl mergaičių išlaisvinimo.

(Tėsinys 8-me pusl.)

PRIETELIAU, GERIAUSIA DOVANA SAVO DRAUGAMS — UZSAKYTI "NAUJIENAS"

Linksmų Šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų linkime visiems savo klientams ir draugams

JULIA'S RESTAURANT
 STANLEY, JULIA IR SŪNUS BENEDIKTAS, sav.

4656 So. Western Ave. Tel. VI 7-9400
 CHICAGO, ILL.

Linksmų Šv. Kalėdų švenčių proga sveikinu savo esamus, buvusius ir būsimus klientus, visus pažįstamus ir draugus

ALEKSAS BRINAS
 GENERAL KONTRAKTORIUS
 Taiso ir atlieka visokius namų remontus

2715 West 43rd St. Chicago 32, Ill.
 LaFayette 3-9751

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ visiems savo draugams ir pacientams linki

DR. J. GUDAUSKAS
 SU ŠEIMA

756 West 35th Street. Tel. YArds 7-1166

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems geros valios lietuviams linki

Lietuvių MOTERŲ PILIEČIŲ LYGA

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJUJŲ METŲ

DRAUGAMS,
 KOSTUMERIAMS

— IR —

VISIEMS
 LIETUVIAMS!

★ ★ ★

S. BALZEKAS, SR. S. BALZEKAS, JR.

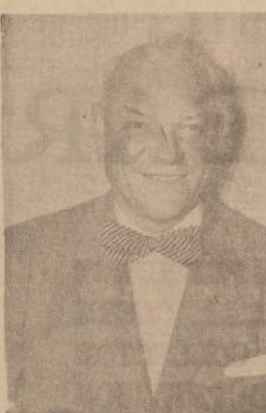

Linksmų Šv. Kalėdų švenčių linki visiems savo kostumeriams ir draugams

JONAS TAVERN
 JONAS ANDRISICNAS, STEPONAS IR STASE VISCIOUS, SAVININKAI

700 W. 31st Street Tel: Victory 2-9440

Balzekas Motor Sales, Inc.
 CHRYSLER — PLYMOUTH — Distributor
 "U WILL LIKE US"
 4030 Archer Avenue Telephone Virginia 7-1515

Linksmų Šv. Kalėdų ir Laimingų Naujųjų 1961 Metų visiems mūsų klientams ir draugams linki — nekilnojamos nuosavybės pardavėjas

Svoboda
 SU PONIA

PAGRINDINĖ RAŠTINĖ: 3739 West 26th St., Chicago
 Nuosavybės pardavėjai: FRANCES ANTOS, ROSE JAKES, HARRY BODLAK, FRANK MALINA, EMMA CEVELA, MILDRED PERGLER, EDWARD ZOUBEK, FRANCES ZOUBEK, Sekretorė

SKYRIUS: 6013 West Cermak Road, Cicero
 Pardavėjai: ALBERT J. SVOBODA, JAMES PLHAK, CHESTER SLATER, FRANK DOBIAS, JOSEPH ZAHRADNIK, HELEN KRIZA, Sekretorė, JULIUS MARISCHLER, Knygvedis, IRWIN MINARIK, Advokatas

1960 METU KALEDOMS

Siame 1960 metų džiaugsmo ir dovanų dalinimo laikotarpyje nuolankiai prisiminkime Kristaus Karaliaus gimimą nedideliame tvartelyje.

Mes visi iš District Savings drauge su Jumis giedame Kalėdines giesmes ir skleidžiame džiaugsmą.

Linkime Jums ir visiems kitiems linksmų ir laimingų Šv. Kalėdų.
 District Savings.

PAREIGŪNAI:
 THOMAS S. JANULIS, Valdybos Pirmininkas
 ALBERTAS J. AUKERS, Prezidentas ir menadžeris
 JOHN BUDRICK, Viceprezidentas
 MARY EISIN, Išdėtininkas
 JOHN T. JANULIS, sekretorius.

DIREKTORIAI:
 THOMAS S. JANULIS
 STANLEY STANEVICH
 ALBERT J. AUKERS
 JOHN BUDRICK
 MARY EISIN
 JOHN T. JANULIS
 Dr. ALGERD W. PRUSIS
 EDWARD GAMMIE
 ALEX M. KEZES
 JOSEPH H. STILLER, Teisų patarėjas
 JOSEPH P. VARKALA, Auditor.

DISTRICT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
 3430 So. Halsted Street
 Cliffside 4-0104

Skaitytojo pastabos apie "rašeivas"

Prieš 50 metų Amerikos lietuviai buvo pamėgę niekinti mažuosius verslininkus (biznieriū). Stambų verslininkų vadindavo "verteivus", smulkių — "verteivėlius". O menkystės požiūriu — vadinau "rašeivais". Šiandien suprato dar blogiau. Jiems tik veikiškė paniekinti, įžeidinti. Spaudos

platintojams tekdavo iš tų "verteivų" daug karčių žodžių išgirsti. Po metų kiti tasai nelemtas žodis dingio iš laikraščių skilčių. Spėju: tai bus buvęs redaktorių nuopelnas. Bet lietuviams verslininkams tie abu žodžiai nepatiko. Jie kralėsi nuo abiejų. Verslininkai, nežiūrint savo lietuvišku-

mo ir patriotiškumo, vadinosi ir norėjo būt vadinami "Liznieriū".

Dabar ta, niekinimo reikšmę turinti priesaga "eiv", pradėta kergti prie kito žodžio šaknies "ras". Padarytas žodis "rašeiva". Tai reiškia (švelniai tariant): menkas rašytojas; o kai kam — paniekinimą ir įžeidimą.

Kad toji priesaga "eiv" turi niekinimo ir pažeminimo reikšmę, negalima nuneigti. Palyginkim: "vadeiva" — menkas vadas, "gyneiva" — menkas gynėjas, "mokeiva" — menkas mokytojas, "gydeiva" — menkas gydytojas.

Ne be reikalo seni laikraščių bendradarbiai, lietuviškų žinių pranešėjai, vengdami to menkystės požymiu suteršto žodžio, paliovė rašyti. Ir jų pusėje yra tiesa. Juk kiekvienas rašantis, jei jo raštas nėra šmeižtui ar apgaulei skirtas, rašydamas jaučia gerą darbą atliekamas. Ir tikrai jo darbas yra geras. O už tą darbą — nepelnytai, nelaukiamai — bet kas, bet kada, tēkst lyg su mazgote į veidą: rašeiva, menkystė!

Skaitantieji lietuvių težino tik du tikslus rašančiam įvardis: rašytojas ir raštininkas. Seniau kiekvienas, kas rašė, vadinosi raštininkas. Dabar tas terminas beskiriamas raštinės tarnautojui ir įpareigotam užrašų vedėjui.

Rašejas ir rašeiva, kaip jau minėjau, yra pažeminimo ir paniekinimo žodžiai.

Rašytojas nėra diplomuotas profesionalas. Jam nereikia egzaminų išlaikyti ar leidimą gauti. Kas moka rašyti, kas turi reikalingo tam darbui talento, ir daug išvermės, tas gali būt rašytoju.

Žinoma, tarp rašytojų yra didelių skirtumų ir specialybių. Rašytinų dalykų labai daug ir, kone kiekvienas dalykas, reikalauja specialaus pasiruošimo. Bet ir atlyginimas, garbė, — nevisiems vienodas. Vienas, tuo garbingu vardu gali "pasidžiaugti" tik laikinai, už tam tikrą raštą ar darbą, kitas — tą garbę gali nešiotis visą gyvenimą ir net po mirties.

Bet rašytojas ne pats sau garbę pasiima. Garbę ir pripažinimą jam duoda skaitytojai. Suprantama, kad tai nėra atlyginimas. Tačiau skaitytojai dėl savo mažo skaičiaus daugiau duoti neišgali. O, jei knygų pirkėjų būtų bent 50,000, o laikraščio skaitytojų bent 100,000, tada ir rašytojai būtų geriau aprūpinti. Dabargi lietuviškų knygų leidėjai laukia ir nesulaukia daugiau pirkėjų; rašytojai laukia ir nesulaukia daugiau skaitytojų.

Nors ir mažai tegalėdami duoti, skaitantieji gerbia savo rašytojus. Ne tik gerbia, bet ir giliai atjaudžia jų darbo sunkumus. Juk lietuvių rašytojai už savo raštus tik dvasinį patenkintimą teagauna! Bet nežiūrint visų sunkumų, rašytojai savo raštais inėša į visuomenės kultūrinį lobyną pačią didžiausią auką. Tos aukos dydžio dar niekas nėra bandęs apskaičiuoti ir vargu toks apskaičiavimas galimas.

Skaitytojai, kad ir gerbdami rašytojus, drįsta ir tam tikrus reikalavimus statyti. Štai... Visi rašytojai turėtų vengti pirmosios ir ketvirtosios nuodėmės (iš Septynių Didžiųjų) ir vieni kitų neužgaulioti.

Juozas Smolėtis

VIRVĖS IŠ VĖJADULKIŲ

"Kenoshos meras lietuvis"

"Dirvos" 131 nr. tilpo ilgo-kas Alb. Valentino reportažas "Viešnagėje pas Wisconsinio lietuviū". Tarp kitko Valentinai idėjo ir "pasakėle" apie būsimą Kenoshos miesto (100,000 gyv.) merą lietuviū iš naujųjų ateiviū — respublikonų. Dabartinis meras irgi respublikonas.

Valentino reveliacijos apie tą būsimą Kenoshos merą lietuviū ir priedo naujajį lietuviū yra taip toli nuo tikrovės, kad jos geriau būtų tikė j kokį vaikų ar juokų laikraščelį, Valentinai, baigdamas reportažą iš Wisconsinio, rašo: "Tadėl atrodo, kas bus, kas nebus, bet turėsimė pirmąjį lietuviū, naujajį ateiviū, miesto burmistrū Kenoshoje".

Taip gal atrodo kur nors la-

bai toli nuo Kenoshos, bet pačioje Kenoshoje ir artimose apylinkėse, kas buvo, kas nebuvo, bet jau daug juoko buvo ir dar daug jo bus.

Senų žmoniū patarimu nereikia sukti virviū iš vėjadulkiū, nes papūtės vėjukas, tokias virves išnešioja ir bepalieka tik kvapas. Argus...

Draugas bičiulis

Vieną kartą pasitaikė būti bankete. Ten buvo ir teisėjas Zuris. Būdamas prie garbės stalo, jis mus pasveikino, sakydamas "Draugės ir Draugai!"

Prie stalų žmonės pradėjo šaipytis, kaip čia dabar jis mus šitaip pavadino, lyg tai būtų koks pažeminimas! O man atrodo, jei mes turime teisėją mūsų tarpe ir dar jis mus drau-

gais vadina, tai ne pažeminimas, o garbė!

Klausimas: Kodėl lietuviū paniekina tokį aukštą žodį "draugas", o pasirenka "bičiulis"?

Mano supratimu, jei mes dirbam drauge, valgome drauge, esame dideliame būryje drauge, veikiame drauge, tai esame draugai ir galime tą pačią virvę traukti, ir moterys ir vy-

rai. Bičiuliai mes visi sykiū negalime būti, nes bičiuliai yra tik tie, kurie sykiū avilį j medį traukė ir vasarą kai avilyje bitės apsigyveno ir medaus prikrovė tie patys avilio kėlėjai susirinkę sykiū medų kopė ir sykiū medų valgė. Tai tie ir yra bičiuliai. Moterys bičiuliais nėra ir negali būti, nes

(Tėsinys 7-me dsl.)

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR TO THE LITHUANIAN CUSTOMERS OF MY

GRANT WORKS FRUIT MARKET

4907 W. 14th St., Cicero Phone: OL 2-0946

We have fresh vegetables and fruits everyday.

Wholesale and Retail. — Free Delivery.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų visiems savo bičiuliams ir kostumeriams linki

TAMALIUNAS A & A TAVERN

ALEX and ANTHONY, Props.

TELEVISION - POOL

1447 So. 49th Ave. Tel.: TOWNHALL 3-9571

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų 1961 Metų linki visiems kostumeriams, draugams bei pažįstamiems.

LITHUANICA CLUB

TADAS KAZIMIERAITIS IR ONA MICKEVICIENE

4920 West 14th Street Cicero, Illinois Tel.: TOWNHALL 3-9601

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų 1961 Metų linki visiems draugams ir kostumeriams

COMMUNITY PHARMACY

C. KARECKAS, R. Ph.

Lietuviška spauda, įvairiausi kudiški ir foto reikmenys.

5090 West 16th Street Cicero, Illinois Phone: OLYMPIC 2-0951

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų 1961 Metų, pilnų gražiausių radio ir televizijos valandėlių.

Alray TV & Appliance Services

4911-13 West 14th Street Cicero 50, Ill. Tel.: OLYMPIC 2-3710

PARDUODAME ĮVAIRIAUSIOS RŪŠIES PHILCO, CBS IR COLUMBIA TELEVIZIJOS SETUS. Turime didelį pasirinkimą radijo aparatų ir fonografų.

Kalėdų ir Naujųjų Metų proga visus geros valios lietuviū sveikina

CHARLES GENIS

INSURANCE BROKER — NOTARY PUBLIC

OFFISAS: NAMŲ

4917 W. 14th Street 1611 So. 49 Court Tel.: TOWNHALL 3-6169 Cicero, Illinois

Linksmų Šventų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų linki

DONALD A. PETKUS
ANTHONY B. PETKUS

1410 So. 50th Ave. Tel.: TOWNHALL 3-2109
2533 W. 71 Street — Telef.: GR 6-2345-6

We extend our best wishes to everyone for a Merry Christmas and a Bright and Happy New Year

JOHN F. KIMBARK

JERRY F. JUSTIN ..... PRESIDENT
JERRY A. HOLECEK ..... CLERK
JOSEPH S. KRAL ..... COLLECTOR
TED J. ZAREMBA ..... SUPERVISOR
JOHN F. KIMBARK ..... ASSESSOR
STANLEY PARA ..... TRUSTEE
FRANK I. KRAL ..... TRUSTEE
FRANK A. MURIN ..... TRUSTEE
JERRY DOLEZAL ..... TOWNSHIP COMMITEEMAN and COUNTY COMMISSIONER

THE ELECTED REPUBLICAN OFFICIALS OF THE TOWN OF CICERO

MERRY CHRISTMAS

May the coming year bring happiness and prosperity to all our Friends and Customers.

CITIZENS SAVINGS and Loan Association

3917 - 19 WEST 26th ST. RO 2-1264.

REMKITE TUOS BIZNIERUS. KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

PILVIŠKIAI 1905 METAIS

1905. XII. 8 dieną pamaldos Pilviškių bažnyčioje vyko įprastine tvarka. Religinę žmonių nuosirdžiai meldėsi, buvo švenčiama Nekalto Prasidejimo šventė. Miestelio ir apylinkės žmonių buvo gausiai prisirinkę.

Už kelių žingsnių nuo baž-

nyčios vyko nuostabių dalykai. Drąsūs revoliucionieriai išdrįso laike pamaldų bažnyčioje įsiveržti į valsčiaus raštinę, mokyklą, paštą ir ten suplėšė Rusijos caro portretus, kuris ir Didžiojo Lietuvos Kunigaikščiu drįso vadintis. Nuo tilto į Pilvės upę sumes-

tos paveldų dalys šėsupe nuplaukė į Prūsiją pas giminaitį kaizerį. Rusišką jastaigų dokumentai buvo suplėšyti ir išmesti į rudenio purvą, įrengimai bei baldai sudaužyti.

Popieriai gatvės purvyne baltavo tartum sniegas, o vėjas juos sąžiningai nešiojo po tolimas apylinkes, lyg skelbdamas joms, kad po 110 metų vergovės pilviškių laisvės noras nepalaužtas, kova tebevyksta. Nemažai popierių pateko į šėsupę ir keliavo per Nemuną į Baltijos gelmes.

Valstybinės degtinės parduotuvės gausios atsargos taip pat susimaišė su rudenio purvu. Rusiška degtinė tekėjo grioveliais į visas puses, ji greitai išgaravo ir jos nei kvapo nebeliko. Ant išdaužytos degtinės parduotuvės paliko rusų kalboje "laiskas" okupantui carui: "Sinkoriausi — necarausi".

Štai ką pasakoja įvykių dalyvis.

"... Bažnyčioje pamaldos pasibaigė ir atėjo metas išeiti laukan. Perėjus šventorių pasirodė keistas vaizdas: prieš valandėlę buvo purvas, o dabar visur baltavo sniegas, o drąsių kovotojų išmėtyti raštai ir jie atrodė lyg kovos paskelbimas įgrisusiam okupantui. Pajutau iki tol nepažįstamą džiaugsmą drąsiųjų darbais ir ryžtu.

Atėjus prie šventoriaus vartų pastebėjau atjojančių pulkelių kareivių, kurių būstinė buvo Jurskų (vėliau Dariaus-Girėno) gatvėje. Raitelių pasirodymas nieko gero nežadėjo, buvom girdėję apie jų pasirodymus kitose Lietuvos vietose. Žmonės pradėjo bėgti atgal bažnyčion, niekas nenorėjo pajusti svetimųjų smūgius ant savo sprando. Kareiviai pradėjo ganioti beginklius žmones šventoriuje, vienam geležinkeliečiui sužalojo ranką, bet dauguma suspėjo sutipti bažnyčioje. Vieną žmogelį, besislepiantį bobinčiaus tarpduryje, kareivis kirtu kardu, bet jo būta greitesnio už kardą. Kareivis pataikė tik į durų lentą. (Šis kardo kirtis išliko ligi bažnyčios sudegimo 1941 m. ir pilviškičiai tą žymę rėdavo vaikams ir aiškino apie rusų žiaurybės tikriesiems krašto šeiminkams). Kai šventoriuje paliko vien raiti kareiviai, tada jie švaistydami kardais rėdė joje aplink bažnyčią. Atrodė, kad jie vaiko nematomus revoliucionierius ar dvasias baido, o gal kaip don kichotai kovojo su nematomais malūnais. Tikroji Lietuvos laisvės dvasia jau vėl ruseno žmonių širdyse ir jos joki kardų mosavimai negalėjo išbaidyti, ji tik vis daugiau pradėjo bujoti.

Po valandėlės išėjo kunigas apsilvėkęs bažnytiniais rūbais ir kažką trumpai pakalbėjo su vienu raiteliu. Raiteliai nustojo jodinėti apie bažnyčią ir žmonės galėjo išeiti laukan.

Tai buvo pradžia 1905 metų revoliucijos Pilviškių mieste ir apylinkėse".

Marijampolės gusarų būrys atliko baudžiamąjį pareigą miestelyje: suimė ir mušė nekaltus gyventojus bei praeivius. Mušimais ir žiaurumu mėgino namalšinti gyventojus. Labiausiai nukentėjo tik iš ištrėmimo Rusijon grįžęs Juozas Kačergius ir medicinos studentas Kazys Pietaris. Prasidejo vėl trėmimai, bet kas surašys visas skriaudas ir ne teisę, kurią patyrė pilviškičiai. Kraujas buvo pralietas, bet jis žmones tik užgrūdino ir tikrai priartino pergalę prieš caro priespaudą.

Sešupis

REMKITE TUOS BIZNERIUS,
TURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

Virvės iš vėjadulkių

(Tiesius is 6-to pusl.)

jos į medį nelipa, ypač Lietuvoje.

Naujienos rašo: Nixonas susitinka su Rockefelleriu. Jėdu sveikinasi kaip geri bičiuliai, nerodydami nė menkiausio nedraugingumo. Tai kas dabar jėdu buvo: draugai ar bičiuliai?

Joe Jokantas

Pamaivos

Naujienoms šį pavasarį buvo atsiųstas pamėnėti Chicago liaudininkų dvimėnesinis jų "Sėjos" numeris, labai suaugtas ir kaip toks pamėnėtas.

Vėliausios "Sėjos" Pamaivos-ė jėdėtas to pamėnėjimo pamėnėjimas, pavadintas "Irgi pamėnėjimas!", kurs be kitko baigiamas tokiu paaiškinimu: "Recenzijos autorius "jp"

(Juozas Pronskus) gerai žino, kad Sėja spausdina ir susega ne inž. Lazauskas ir E. Borciša, bet Chicagoje žinoma Morikūno spaustuvė. Kodėl už tai duoda pylos aukščiau minėtiems Sėjos redaktoriams, jis pats vienas nežino... Gal būt teisingai žemaičiai sako: apsaugok Viešpatie nuo priešielių, o nuo priešių patys apsaugosime!"

1. Sėjai pradėjus pamėnėjimų autorius pristatinėti pavardėms, prašom susipažinti ir su "priešų" puse: "Pamaivos" yra "Sėjos" ideologijos skyrius, kurį veda pats sielovada Liudas Šmulskytis. Pamaivos-pamaivų Balčikonis aiškina... "kas mėgsta šaipytis, nerimtas žmogus". Žemaičiai "pamaivas" supranta daug blogesne prasme. Žodžiu, sykį su-

sipamaivins be geros žemaičiųskos pirties nebeapsėsi...

2. Pylos duoda ne tam kas blogai iškepa, bet tam kas blogai iškeptą į stalą paduoda.

3. Žemaičiai taip pat teisingai sako: supyka dėl baravyka, suraukė kaklą dėl menka dakt. Nors pamaivos ir Viešpatį į sąjungininkus šaukia, ta-

čiau atominio karo nenusimato, viena kad žemaičiai ne taip lengvai supyksta kaip "zame-munščikai", kita kad, anot žemaičių... su plikakakčiais nėra ko peštis.

jp

NAUJIENOSE GALI RAŠYTI
KIEKVIENAS IR APIE VISKĄ

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

STEFA IR BENAS DUNDAI

Galite gauti pirmos rūšies importuotų ir vietinių gėrimų

4830 West 15th Street
Cicero, Illinois Tel.: TOWNHALL 3-1617

BALTIC

likeirų, vyno ir alaus importo bendrovė, sveikindama pirkėjus ir gėrėjus švenčių proga, prašo neužmiršti ir 1961 metais

KORPORACIJOS VALDYBA.

4839 West 14th St., Cicero
Tel.: OLYMPIC 6-0527

LIBERTY PHARMACY, INC.

RUSSELL J. LASPISA, B. S., R. Ph.

Wishing You a Merry Christmas
& a Happy New Year

4930 W. 13th St. Cicero, Ill.
Phone: OL 2-0091

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKI

DR. J. H. YORKE

OPTOMETRIST

1405 So. 49th Court Cicero 50, Illinois
Tel.: OLYMPIC 2-2645 — AN 3-6415

Ofiso val.: kasdien, išskyrus treč., nuo 7-9, šeštad. nuo 2-4 ir pagal susitarimą, 400 W. Madison St. Ofiso val. kasdien nuo 9-5:30, šėst. iki 1.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linki

DR. P. ATKOČIŪNAS

DENTIST

Nauja vieta
1405 So. 49th Ct. Cicero 50, Ill.
Tel.: OL 2-4276

Ofiso valandos dar nenustatytos. Patirsite atsilankę.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų 1961 Naujų Metų linkime visiems savo pažįstamiems, draugams ir kaimynams

HELEN ir ALBIN RUDINSKAI

4839 West 14th Street Cicero 50, Illinois
Tel.: OLYMPIC 2-6713

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

JOHN'S FOOD MART

CHOICE MEATS and POULTRY
JOHN BUTVILAS

1534-36 So. 49th Avenue Cicero, Illinois
Phone: OL 2-6648

Maloni užeiga pasilsėti, pasilinksinti ir taurelę paskandinti savo vargą

4837 West 14th Street
Atsiveikiname iš šios vietos

Linki savo draugams ir visiems lietuviams linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų 1961 metų

ELENA IR JURGIS BURBOS

Nauja vieta bus paskelbta

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų 1961 Metų linki visiems klientams, draugams bei pažįstamiems

LIBERTY RESTAURANT

RITA ir PETRAS DČDAI

4915 W. 14th St., Cicero. Telef. TO 3-9471

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiems draugams ir pažįstamiems linki

JUDGE LOUIS W. KIZAS

CICERO TOWN COURT

1515 So. 49th Avenue Cicero, Illinois
Telefonas: TOWNHALL 3-8185

Linksmų Kalėdų ir Naujų Metų švenčių klientams, draugams ir pažįstamiems linki

CICERO LIQUOR HOUSE

PACKAGE and BAR SERVICES
S. BALUTIS ir S. NORKUS, Savininkai

4916 W. 14th St. Tel.: TO 3-9518

Linksmų Kalėdų švenčių ir Laimingų Naujų Metų visiems savo kostumeriams ir draugams linki

VLADAS B. BIKULČIUS

LIETUVISKOS UZEIGOS SAVININKAS

4845 West 14th Street Cicero 50, Ill.
Tel.: OL 6-1355

Linksmų Kalėdų švenčių ir Laimingų Naujų Metų linkime visiems savo kostumeriams ir draugams

ANTANAS VASILIAUSKAS

MAISTO KRAUTUVĖ

1345 So. 49th Avenue Cicero 50, Illinois
Tel.: TOWNHALL 3-2834

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiems draugams ir kostumeriams linki

GRANT WORKS COAL & OIL

(WE SELL FUEL OIL)

ADAM BERNADISIUS, Sav.

16th St. and 49th Court Cicero 50, Illinois
Phone: OLYMPIC 2-9311

Linksmų Kalėdų švenčių ir Laimingų Naujų Metų linki visiems savo klientams, draugams ir pažįstamiems

PUTRIM'S FOOD MART

1446 S. 49th COURT — OL 2-7529
CICERO 50, ILL.

PAUL PUTRIM Free Delivery
PAUL PUTRIM, JR. Home made sausage our specialty

LIETUVIŲ RAUDONOSIOS ROŽES PAŠALPOS KLUBAS CICEROJE

Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga sveikina NAUJIENŲ dienraštį ir klubo visus narius.

Klubo valdyba 1961 metams:

William C. Jankauskas, Joseph Klimas, K. P. Deveikis, Ben Tumavich, Anthony B. Petkus, Julius Zaura, John Zaura, Charles Genis ir Mike Knizik. Klubo susirinkimai įvyksta kas pirmą kiekvieno mėnesio penktadienį.

Kalėdų švenčių ir artėjančių Naujų Metų proga daug laimės bičiuliams linki

CICERO STATE BANK

25th Street and Cicero Ave.
OLYMPIC 2-2000

Member Federal Deposit Insurance Corp.
Organized in 1907.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linkime visiems savo klientams, draugams ir pažįstamiems

GERTRUDA ir J. KROMELIS

G. ir J. KROMELIAI

Kviečiame sutikti pas mus Naujuosius Metus. Bus daug gerų ir įdomių žmonių, turime įvairiausių gėrimų
1745 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki visiems savo kostumeriams ir draugams

JOSEPH LEPA

Smagi užėiga, pagaminam pietus pagrabų dalyviams arba kitiems parengimams ir piknikams daržas.

8200 and Kean Ave. Willow Springs, Ill.
Tel.: TErMinal 9-5143

Lietuvių Namų Savininkų Pagerinimo Politikos Klubas Ciceroje

Sveikina dienraštį NAUJIENAS ir Klubo narius - nares, metinių švenčių proga.

Klubo valdyba 1961 metams:

J. F. KIMBARK, J. TARULIS, K. GENIS, G. POCIUS,
R. NARTONIS, J. RAINIS, ROŽE RACIAUSKIENE,
ir J. KLIMAS.

Klubo susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio antro antradienio vakare.

Sirdingi sveikinimai visiems lietuviams Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga

KAZYS IR NORA GUGIAI

Amerikos indėnai
(Tęsinys iš 5 pusl.)

Ten gyveno Winnebago genties indėnai. Jie buvo draugiški baltiesiems ir pranešė kapitoniui, kad mergaitės yra kažkur prie Rock River, pietiniame Wisconsinė.

Kai kapitonas lankėsi Turtle kaime, generolas Anderson'as, nežinodamas apie tai, pasiuntė jam tokį laišką:

Dixous, 1832 m. geg. 27
"Tamsta:

"Sacs indėnai užpuolė gyventojus prie Fox River 22 ruože; penkiolika vyrų, moterų ir vaikų užmušė ir dvi jaunas moteris paėmė į nelaisvę. Šis širdį draskantis veiksma ne vien reikalauja simpatijų, bet verčia, kad stengtumies paliuosuoti išsigelbėjusias nuo mirties moteris.

Tamsta, todėl, nuvyk į Turtle kaimą ar pasiųsk kitą, kuriuo pasitiki ir pranešk Winnebago vadams ir drąsoliams, kad jie tarpinkautų tarp Sacs. Pasiūlyk Winnebago vadams už įkalintųjų paliuosavimą tarp \$500 ir \$1,000 už vieną.

"Aš tikiuosi gauti atsakymą tuojau. Jus gerbiantis, H. Atkinson, Brigados generolas, U. S. Armija.

Šis generolo laiškas atėjo į Mounds Tvirtovę tuo laiku, kai kapitonas Gratiot lankėsi Turtle kaime pas indėnus. Jam nesant generolo laišką perdavė pulkininkui Dodge, kuris tuo reikalu pasiuntė leitenantą Beouchard pas Winnebago indėnų vadą Waukon-kah. Leitenantas prašė, kad jis vyktų pas vadus White Crow, Whirling Thunder ir Spotten Crow, ir praneštų jiems apie generolo siūlomą užmokestį, jei jie atiduos pagrobtašias.

Kelionė vingiuotais takais

Indėnų vadai pilnai buvo patenkinti siūlomą užmokesčiu. Tačiau klausimas kilo: kur ir kaip greit ras pagrobtašias. Sylvija ir Rachel indėnai tik per naktį laikė Hawk Darže. Ant rytojaus visi išėjo šiaurės link. Keliaujant jos niekur nepastebėjo baltųjų žmonių. Joms atrodė, kad čia gyvena vien tik indėnai.

Prieš saulėlydį indėnai sustojo ir pastatė palapines nakvynėi. Mergaitės nežinojo, kad jos nakvoja prie Cold Spring, tris mylias pietryčiuose nuo Atkinson tvirtovės.

Jiems keliaujant per girias ir krūmus, mergaičių suknelės

visiškai sudrisko. Indėnės aprenge Rachel raudonos ir baltos spalvos kartūnė suknele, o Sylviją aprenge mėlyna suknele. Indėnai reikalavo, kad jos numestų savo batukus ir dėvėtų makazinus. Joms plaukų neleido susišukuoti, ir tai darė dėl to, kad jos neišsiskirtų iš indėnų.

Indėnai kilnojosi iš vietos į vietą, kad baltuosius nesužinotų, kur yra pagrobtašios mergaitės. Nuo pagrobimo vietos

per aštuonias dienas jie buvo nužygiavę 150 mylių.

(Bus daugiau)

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki savo klientams ir draugams

KAZYS ČESNAUSKAS

Generalinis kontraktorius namų statybai

6928 So. Maplewood Ave. HE 6-2812

VISIEMS
LIETUVIAMS
LINKIU
LINKSMŲ
KALEDŲ
IR
LAIMINGŲ
NAUJŲJŲ METŲ

ELLEN PUTRIS

Lietuviškų atvirukų gamintoja

1808 SO. 49th AVE., CICERO, ILLINOIS

Švenčių, sukakčių, vardinų, gimtadienių ir kitų progų įvairiaspalviai atvirukai su vokais. Knygų ir dovanų pardavėjams duodama nuolaida.

Linksmų Šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki

SIMAITIS REALTY

ALDONA SIMAITIS
DR. VLADAS SIMAITIS
POVILAS ŽUMBAKIS

JUSTAS STRIMAITIS
PETRAS KUNIUTIS
ADV. DR. K. SIDLAUSKAS

2737 W. 43rd St., Chicago. Tel.: CL 4-2390

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų linkime mūsų visiems kostumeriams ir draugams

STANLEY LITWINAS, PRESIDENT

Carr-Moody Lumber Co.

3039 SO. HALSTED STREET TEL. Victory 2-1272

Žiemos švenčių

SVEIKINIMAI

DR. PETRAS P. ZALATORIS

1821 So. Halsted Street CANal 6-0257

Utenos Apskritis Draugiškas Klubas

Sirdingai sveikina Naujienas ir visą jų štabą, linkėdamas geriausios sėkmės lietuviškosios spaudos darbe ateinančiais 1961 metais!

Pirmininkas JUOZAS BALIČAS
Fin. raštininkė BERNICE ŽEMGULIS
Izdininkas JUOZAS JUSEVICIUS.

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų

Metų visiems savo klientams ir draugams linki

VALGYKLA "G A I V A"

Alexas ir Felicija Shviragai, Sav.

3206 So. Halsted St. Tel. DANube 6-9299

GLASER'S NOW AT LAST

America's Best-Selling
Coffeemaker
UNIVERSAL

Imagine it! Perfect Coffee every time brewed automatically in the best coffeemaker of all—the Universal Coffeematic. With so many of the famous features of the more expensive de luxe models including the amazing Flavor-Selector, Heat-Sentinel to keep coffee warm, cold water pump, chrome plate on solid copper and others.

\$19⁹⁵
Only

8 cup capacity

QUANTITIES ARE LIMITED — SO HURRY
GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.
5115-5123 So. Kedzie Ave. PRospect 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

SKAITYKITE NAUJIENAS